

Linnéuniversitetet

Institutionen för samhällsvetenskaper

Examensarbete 15 hp – kandidatnivå
Medie- och kommunikationsvetenskap

Rocky och Brudarna

Hur män respektive kvinnor framställs i Martin Kellermans serie "Rocky"

Maja Olsson
Jovan Velkoski

Reklam, grafisk design och visuell
kommunikation 180 hp
Vårterminen 2011

Handledare: Sune Tjernström

Abstract

Authors: Maja Olsson & Jovan Velkoski

Title: Rocky and the babes, An analysis of gender roles that are portrayed in Martin Kellermans comic "Rocky"

Level: BA Thesis in Media and Communication Studies

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 32

An analysis in the work of Martin Kellermans comic "Rocky" of the interaction between the male and female characters and of how each of their gender are portrayed.

We are going to find out if it is probable for young adults to be affected by any eventual gender-stereotypes that we can find in "Rocky" or if "Rocky" consolidates a stereotypical image of men and women that young adults might have developed through different media. We conduct this analys by first reading through random selected "Rocky" books and present some of the comic strips where men and women interact with each other or discuss the opposite sex.

Innehåll

1. Inledning _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 1.1 Syfte och Frågeställning _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 1.2 Om Rocky _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 1.3 Om Martin Kellerman _____ **Error! Bookmark not defined.**

2. Teori och Metod _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 2.1 Val av strippar _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 2.2 Könroller och Könskillnader enligt Raewyn Connell _____ **Error! Bookmark not defined.**
    - 2.2.1 Biologiska skillnader _____ **Error! Bookmark not defined.**
    - 2.2.2 Fakta om skillnader: Forskningen om ”Likheter mellan kön”
_____ **Error! Bookmark not defined.**
    - 2.2.3 Att växa upp i ett genusmönster _____ **Error! Bookmark not defined.**
    - 2.2.4 Genusidentitet _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 2.3 Hur unga hanterar media ur genusperspektiv enligt Maria Jacobson
_____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 2.4 Att tolka och uppfatta materialet, enligt John Fiske _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 2.5 The Male Gaze, enligt Laura Mulvey _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 2.6 Queer Theory, enligt Judith Butler _ **Error! Bookmark not defined.**

2. Analys _____ **Error! Bookmark not defined.**
  - 3.0.1 Rocky Volym 9, stripp 1218 _ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.2 Rocky Volym 9, s.18, stripp 1233 ____ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.3 Rocky Volym 9, s.23, stripp 1245 ____ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.4 Rocky Volym 9, s.78, stripp 156 ____ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.5 Rocky Volym 12, s.7, stripp 1559 ____ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.6 Rocky Volym 10, s.46, stripp 1387 ____ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.7 Rocky Volym 10, s.92, stripp 1447 ____ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.8 Rocky Volym 12, s.17, stripp 223 ____ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.9 Rocky Volym 12, s.38, stripp 1599 ____ **Error! Bookmark not defined.**

3.0.10 Rocky Volym 12, s.79, stripp 0 ____ **Error! Bookmark not defined.**

4. Analys _____ **Error! Bookmark not defined.**

5. Källförteckning _____ **Error! Bookmark not defined.**

1. Inledning

I detta kapitel förklarar vi bakgrunden till vårt valda ämne samt vårt syfte och frågeställning.

När vi bestämde ämnet för denna uppsats visste vi från början att vi ville titta på illustrationer och serier. Könroller och sociala konstruktioner är något som inte existerar på en nivå som den tidigare gjort. Med denna uppsats vill vi visa att dessa uppfattningar om manligt och kvinnligt beteende är ett högst aktuellt ämne.

Tittar man noga hittar man många illustratörer och serietecknare som fortfarande använder sig av fördomar och könroller när de skapar sina alster. Vi har valt att titta på en svensk modern serie som är väletablerad efter att varit i tryck sedan 1998 och pågår fortfarande. Vi tycker att ”Rocky” av Martin Kellerman är en perfekt serie att granska i detta ämne. Vi kommer att välja ut 10 strippar från 6 stycken av Martin Kellermans album att granska noggrannare för att se hur män och kvinnor framställs.

1.1. Syfte och frågeställning

Vårt syfte med den här uppsatsen är att få reda på hur Martin Kellerman framställer manligt och kvinnligt i sina dialoger, i kroppsspråket och helt enkelt om dessa är baserade på könsstereotyper när det gäller åsikter och livsstil.

Vi vill också ta reda på om Rocky bidrar till att ungdomar i åldrarna 15-25 blir mer medvetna om de olika könsens roll och plats i samhället, samt ifall Rocky endast förstärker de könsstereotyper som finns; d.v.s. en stor stark dominerande mans-karl och ömtålig skör kvinna.

1.2. Om Rocky

Rocky handlar om en kille mellan 20 och 30 år som bor i Stockholm. Karaktärerna är fabeldjur och man får följa Rocky och hans grabbgång i deras vardags och festliv. Serien kommer i strippform och började som dagsstrippform i gratistidningen Metro 1998 och idag har 20 seriealbum släppts och serien har blivit både tv-serie och teater. Rocky har även publicerats i USA, Norge, Italien och Slovenien.

1.3. Om Martin Kellerman

Martin Kellerman är född 1973 i Växjö men flyttade till Stockholm och skildrade där sitt liv kring Hornstull och Stureplan i serien Rocky som han själv påstår är delvis självbiografisk. Han försörjer sig helt på serietecknandet men har även jobbat lite som illustratör.

Han inledde sin karriär som serietecknare i porrtingningen "Aktuell Rapport" där han ritade en skämtteckning i varje nummer. Rocky kom till när han fick sparken från tidningen, blev av med sin lägenhet som han hyrde i andrahand och blev dumpad av sin flickvän, allt detta i samma veva. Då började han rita en serie om en serietecknande hund som desperat sökte lägenhet och träffade kvinnor på löpande band.

I början var mycket i serien påhittat, de självbiografiska delarna varvades med rena vandrarhistorier. Allt eftersom serien och Martin Kellerman blev äldre tog det självbiografiska nästan över helt och Rocky mognade i takt med detta. 2002 blev Kellerman utsedd till årets stockholmare och 2010 fick han Bellmanpriset. Numera bor han i Västerås, dit han flyttade 2011

(http://sv.wikipedia.org/wiki/Martin_Kellerman)

2.0. Teori och metod

Här går vi igenom vår valda metod samt teorier.

Vårt syfte med den här studien är att genom en kvalitativ studie undersöka hur serien Rocky förhåller sig till och anspelar på etablerade könsroller. Vi kommer även att analysera hur en tänkbar läsare kan uppfatta texten och bilderna i Rocky ur ett genusperspektiv med fokus på könsroller.

Vi har valt att slumpmässigt plocka ut tre Rocky-album, mellan volym 1 och 14 och i dessa välja ut några specifika strippar (se 2.1, s.8) där kvinnliga och manliga figurer diskuterar det motsatta könet eller interagerar med varandra. Anledningen till att vi valt just dessa beror på att vi inte har kunnat få tag i de senare albumen 15-20 så i undersökningen utgår vi endast ifrån de första 14, pga. svår åtkomst och lite resurser på biblioteket.

Av dessa har vi slumpmässigt plockat ut volym 9, 10 och 12 för att göra undersökningen lättare och mer greppbar. Vi gör sedan en innehållsanalys på detta material och utgår ifrån att vi har tillräckligt mycket material för att det vi kommer fram till ska spegla Rocky överlag och inte enbart är speciellt för volym 9, 10 och 12. Tre av 20 stycken album innehåller tillräckligt stor procentandel strippar för att vi ska kunna få en bild av Rocky som figur och Kellermans intentioner med serien. (**Communication Theories, Severin & Tankard, 2000, sida 34**).

Vi är medvetna att eftersom serien är självbiografisk kan en viss mognadsprocess hos Kellerman påverka innehållet i volym 13-20 och det är möjligt att Rocky har haft ett dåligt inflytande på läsaren i några få volymer men rentav ett mycket gott inflytande i de resterande. Därför vill vi vara tydliga med att vår undersökning endast berör volym 9, 10 och 12's läsare.

Vi kommer att läsa dessa album (en samlad bok med serie strippar) och utöver litteraturen utgår vi ifrån oss själva och våra egna reaktioner under tiden eftersom vi har valt att inte göra en marknadsundersökning och därför är vår egen förförståelse av stor betydelse i tolkningen. Speciellt då vi båda befinner oss i åldersgruppen 15-25. Därför kommer vi inte att få reda på exakt hur unga människor påverkas av Rocky men vi vill med hjälp av teori- och metod avsnittet se om det finns en risk att människor i åldrarna 15-25 skulle kunna påverkas negativt ifall serien förstärker negativa könsstereotyper. Den här åldersgruppen valde vi efter att ha funderat på i vilken ålder en läsare kan betraktas om en ung läsare.

Vi kommer att analysera bilderna i Rocky men då vi anser att texten i stripparna är bärande och bilderna mest finns till för utfyllnad och för att slutpoängen ska uppfattas som mer humoristisk kommer vi att fokusera på texten i första hand.

2.1. Val av strippar

Strippar har vi valt att analysera:

Rocky Volym 10:

Stripp nummer 1387, sidan 46

Stripp nummer 1447, sidan 92

Rocky Volym 9:

Stripp nummer 1218, sidan 7

Stripp nummer 1233, sidan 18

Stripp nummer 1245, sidan 23

Stripp nummer 1308, sidan 79

Rocky Volym 12:

Stripp nummer 1559, sidan 7

Stripp nummer 223, sidan 17

Stripp nummer 1599, sidan 38

Stripp nummer 0, sidan 79

2.2. Könroller och könsskillnader enligt Raewyn Connell.

Raewyn Connell skriver om könroller och könsskillnader i sin bok: "Om Genus" (2009).

2.2.1. Biologiska könsskillnader:

Raewyn Connell beskriver de biologiska skillnaderna mellan människor genom att ta upp fortplanterings processen. Den mänskliga DNA koden bestämmer vårt utseende och kön, DNA koden kan finnas i kromosenerna som existerar som mikroskopiska kroppar i kärnan av en cell. Vi har 46 kromosoner som är ordnade parvis, hälften av dessa kommer ifrån mannen och den andra halvan ifrån kvinnan. Informationen i kromosonerna avgör sedan vad för kön vi kommer utvecklas till.

Vid en tidig ålder är skillnaderna hos människan väldigt små om man bortser ifrån våra könsorgan, men ju äldre vi blir desto mer lika är vi, t.ex: Hormonbalansen. Hjärnan hos män och kvinnor är väldigt like och funktionerna är detsamma, de skillnader som finns beror på betendeskilnader och inläring.

2.2.2. Fakta om skillnader: Forskningen om “Likheter mellan könen”:

Connell tar upp i sin bok en studie inom psykologin som Rosalind Rosenberg gjort som heter “Beyond Separate Spheres” (1982). I studien upptäckte man att likheterna övervägde skillnaderna, resultaten visade sig att likheterna var mycket större än man hade trott genom de olika tabellerna. Man slog hål på myter om att pojkar skulle ha bättre självförtroende än flickor, och att flickor skulle vara bättre på att lära sig in saker.

Connell tar vidare upp varför det inte är mer känt varför likheterna är så stora, han menar att likheter är sällan intressanta ur ett forskningsperspektiv eftersom man är ute efter att bevisa skillnader. Eftersom likheterna är så stora blir resultatet att det saknas bevis för skillnad. Men de skillnader som existerar refererar han till Maccoby och Jacklin (1975) som gjorde studier där man bevisade att det fanns skillnader inom områden som aggressivitet, matematisk- och verbal förmåga, m.m. Men det är dessa små skillnader man oftare tar upp för visa skillnader existerar.

2.2.3. Att växa upp i ett genusmönster:

Vid tidig ålder blir vi tilldelade en viss roll baserat på vad för kön vi får när vi föds, alltså, föds vi som flickor får vi någonting rosa och föds vi som pojkar får vi någonting blått. Dessa färger har fått en betydelse över hur dom använts fram till nu, det blåa ska representera tufft, starkare, livligare medan det rosa betyder mer passivt och sötare beteende.

Ju äldre vi blir desto mer lever vi oss in i den färgen vi har blivit tilldelade. Just det här exemplet är väldigt ytligt och nu finns det otroligt många andra teorier som avviker ifrån det här beteendet. Detta är ett exempel på hur man klär sig i könsrollen som man/kvinna genom socialisation.

Connell nämner “socialisationsagenter” (2009: 130) som hjälper personen att leva in i könsrollen, genom handlingar som personen kan kopiera kan den hitta sin roll. Man kan utgå ifrån en individ, t.ex: fadern/modern/system eller plocka lite från varje. Eftersom man upprätter och följer en norm blir positivt gensvar uppmuntrade på så sätt får man en bekräftelse att man följer “rätt” norm, skulle man avvika från normen kan man utstå mindre negativa kommentarer till hårdare straff.

Den här uppväxten skulle då lära vad som är rätt och fel för att individen ska kunna växa upp, men teorin kan avvika i och med att vissa barn växer upp utan föräldrar, dessutom är det en alltför generell teori men poängen är att förklara hur könsroller kommer till genom socialisering. Connell beskriver hur varje kultur skulle kunna skapa sin egna könsroller genom socialisering, exemplet med blå och rosa föremål är ett exempel lättare man kan relatera till som läsare.

2.2.4. Genusidentitet:

Frågan över vad identitet hade för betydelse var väldigt aktuell under 1800-talet i samband med kolonisering och imperialism, det var nu som man träffade på olika kulturer med sina egna betydelser över vad identitet betyder. Under den perioden som nämns hade västerländsk borgar kultur mest inflytande på sin omgivning med sin ideologi över medfödda skillnader.

Trots att kulturerna skiljde sig åt såpass mycket kritiserades teorin om medfödda skillnader. Ett sådant exempel som nämns av Connell är Mohandas Ghandhi, som stod för jämställdhet och gick emot teorin med medfödda skillnader.

Frågan om identitet tas upp av Erik Erikson i boken *Barnet och samhället* (1950), Erikson använder sig av Freuds teori om Detet, Jaget och Överjaget men lägger fokus

på Jaget, dvs "egot". Enligt honom stämmer egot bäst med vad vi anser är vår identitet, det är också den del av oss själva som utför interaktionen mellan vårt inre och omvärlden. Den här interaktionen av vårt ego är vad som sedan definerar vår identitet.

Connell nämner Robert Stoller (1968) som var bland de första att använda Eriksons modell på genusidentitet, men Stollers modell avviker från Erikson för att han ansåg att genusidentiteten som var grunden för personligheten hos vuxna får sin form under en tidig ålder till skillnad från puberteten som Erikson hävdade.

Det andra är Stollers modell mer specifik och sträckte sig längre än genusidentiteter, att genusidentiteten sträcker sig till sexuella handlingar eller genusrelationer. Stoller hävdade att en identitet kräver mer än bara genus utan andra aspekter.

2.3. Hur unga människor hanterar media ur ett genusperspektiv enligt Maria Jacobson.

Young people and gendered media messages, Göteborg Uni. 2005.

Maskulin stress, aggression och makt

Den manliga stereotypen kan beskrivas som cool, våldsam och aggressiv, viril, bestämd, och framgångsrik med mycket makt. I västvärlden har vi inte längre behov av mannen som stark och beskyddande men den manliga bilden som media ger oss anspelar fortfarande på mannen som stark och viril.

En del av den manliga livsstilen som vi blir matade med genom medierna handlar om märkeskläder och dyra bilar, klockor och smycken vilket stärker vår bild av mannen som en maktgalen kapitalist. Media framställer ofta kvinnor vid sidan av mannen, som en accessoar tillsammans med bilarna och kläderna. Detta syns ofta i musikvideor. I filmer däremot brukar kvinnan oftast framställas som sårbar men ändå uppbackade av mannen.

I relationer beskrivs mannen som aggressiv, ivrig, instabil och obeveklig och framför allt heterosexuell. Tidningar vill ofta beskriva mannen som naturligt viril och med en stor aptit på sex. I tidningar riktade till kvinnor beskrivs mannen som icke kapabel att uttrycka sina känslor och behov och med bristande civiliserat beteende. Det antas att män behöver läras upp för att fungera normalt i ett romantiskt förhållande och det förväntas att kvinnorna ska agera lärare.

I sexuella beskrivningar ligger fokus generellt på den kvinnliga kroppen, fast ur den manliga uppfattningen om kvinnors sexualitet. Jacobson beskriver en undersökning gjord av Ward (2003) där man analyserade åttioen tv-program på bästa sändningstid. Åttiofyra procent av dessa program innehöll åtminstone en incident av sexuella trakasserier, men snittet var cirka 3,4 kommentarer per program.

Det vanligaste var sexistiska kommentarer, nedsättande sätt att beskriva kvinnor. Det näst vanligaste var sexuellt relaterade kommentarer om kvinnors utseenden och kroppar, speciellt bröstet. Det tredje vanligaste var att män flinade mot kvinnor och flickor. Totalt var det sjuttioåtta procent av trakasserier som fokuserade på sexualisering av kvinnors kroppar. Från ett genusperspektiv där man sätter jämlikhet mellan män och kvinnor i fokus blir den ökade sexualiseringen i medierna ett stort problem.

Nakenheten i medierna, exempelvis tidningar, skiljer sig också åt beroende på om modellen är en man eller kvinna. Nakna män framställs i heroiska positioner och visar erotiskt upp sin förmåga. Kvinnorna framställs i poserande positioner och visas oftast upp som enbart sexuella objekt. Det är ett könsstereotypiskt format och får publiken att se kvinnor och män utifrån de etablerade könsrollerna.

Jacobson beskriver en annan undersökning gjord av Media Watch Canada (2004) där ungdomar fått svara på hur de uppfattar könsroller i medierna. De var väldigt bra på att känna igen explicit sexism och sexualisering men när det kom till mer subtila former av sexism och rasism, såsom underrepresentation och andra systematiska

diskrimineringsstrukturer märke de ingenting.

Jacobson berättar i sin slutsats att de vanligaste medierna framställer kvinnor som stressiga, hysteriska, vårdande och sexiga gentemot männen som aggressiva, handlingskraftiga och mäktiga i nästan allt medieinnehåll, oavsett genre, som riktar sig till både barn och vuxna. Det negativa med den här typen av sexualisering i media är att den kan användas som verktyg för att kontrollera kvinnors kroppar och sexualitet. Och i den typen av fall borde de hamna under samma kategori som sexuellt våld mot kvinnor.

Sexualiserade bilder av kvinnor och flickor hamnar ofta i konflikt med yttrande och tryckfriheten men å andra sidan finns det inga som helst hinder för någon att framställa kvinnor på ett mer rättvist sätt och problemet bör diskuteras i skolor och i hemmen för att unga människor inte ska ha media som enda utgångspunkt.

2.4. Att tolka och uppfatta materialet, enligt John Fiske

Kommunikationsteorier – en introduktion, Finland 2007

Information

Fiske skriver om Shannon och Weavers modell för hur information når fram till betraktaren. De använder sig av A, B och C men koncentrerar sig mest på A som står för hur förutsägbart materialet som sänds ut är för mottagaren. Det har inget med innehållet att göra utan exakt vad som sänds ut, vilka ord och bilder. Alltså ett meddelande i sin fysiska form.

Nivå B står för lite mer än bara signaler. Semantiken och betydelsen i meddelandet hamnar under denna kategori. Det uppstår alltid brus mellan sändare och mottagaren och det kan handla om en oförmåga att tolka sändaren rätt för att man saknar vissa kunskaper som är nödvändiga för att förstå exakt vad sändaren vill ha sagt. Sändaren

önskar alltid ett visst mått av brus för att mottagaren ska finna budskapet spännande. Blir det för lätt känner sig mottagaren inte smart nog och blir det för svårt tröttnar mottagaren på meddelandet och det når helt enkelt inte fram. Fiske tar det engelska språket som exempel där en signal med brus kan nå fram till läsaren och fortfarande göra sig relativt tydligt. Det engelska språket är femtio procent redundant. Det innebär att man kan ta bort femtio procent av orden och ändå kunna föra en konversation med begripliga meddelanden.

Kanal, medium och kod

Kanalen definierar man lättast av dessa tre. Alltså vilka fysiska medel, exempelvis ljus och ljusvågor, telefonledningar, nervsystemet, osv.

Ett **medium** är hur man tekniskt eller fysiskt omvandlar sitt meddelande till en signal som kan nå mottagaren. Fiske delar in medium i tre kategorier. **Framställande medier** (röst, ansikte och kropp), **återgivande medier** (Böcker, skrift, foto och målningar) och **mekaniska medier** (telefon, radio och tv).

Fiske beskriver **kod** som ett betydelsesystem som är gemensamt för medlemmar i en kultur eller subkultur. Det kan vara tecken eller oskrivna regler för hur man ska klä sig, bete sig och vilka åsikter man förväntas ha.

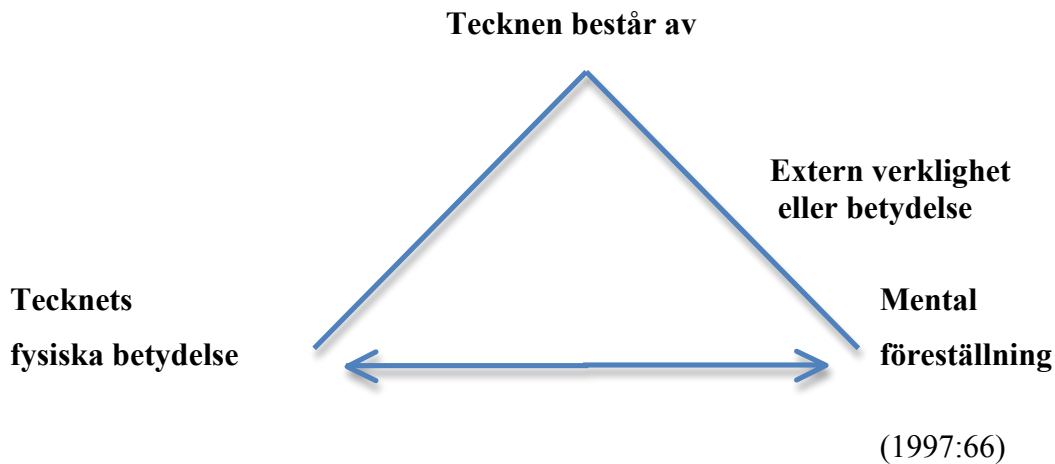
För att kunna förstå och analysera kommunikation i massmedier uppmanar fiske oss att använda Lasswells modell:

Vem – säger **vad** – genom **vilken kanal** – till **vem** – med **vilken effekt**?

(1997:48)

Den utgår från Shannon och Weavers liknande modell men är en verbal version och därför enklare att använda. Fiske menar att man kan förändra någonting i varje kategori inom den här modellen och effekten kommer att bli annorlunda.

Fiske presenterar också Saussures modell:

Ett exempel på när denna modell är användbar är till exempel om en person skriver OX på ett papper. Det skulle kunna vara de första dragen i ett parti luffarschack men läsaren kan mycket väl relatera till djuret ox. Så den fysiska betydelsen av tecknen bearbetas med hjälp av läsarens mentala föreställningar.

2.5. The Male Gaze, enligt Laura Mulvey

Mulveys teori om "Male Gaze" är uppbyggt av psykoanalyser (Freudianska) koncept och antaganden och vissa perspektiv av feminism och heterosexualitet.

Teorin går i hand med "scopofilia" dvs en syn/voyeurism man riktar åt andra människor, ett vardagligt exempel är t.ex. filmer på tv eller bio. Just att det finns så många faktorer som separerar åskådaren från huvudperson ökar distansen och man kan känna en högre grad av voyeurism och som åskådare. Mulvey menar att den andra formen av njutning och den funktion som uppfyller ett behov är narcissisk voyeurism, dvs man identifierar sig själv med karaktären som framställs i berättelsen.

In a world ordered by sexual imbalance, pleasure in looking has been split between active/male and passive/female. The determining male gaze projects its phantasy onto the female figure, which is styled accordingly. In their traditional exhibitionist role women are simultaneously looked at and displayed, with their appearance coded for strong visual and erotic impact so that they can be said to connote to-be-looked-at-ness.

(1975: 10)

Manliga åskådare är menade att identifiera sig själva med den manliga huvudrollen och betrakta den passiva kvinnliga bi-rollen som objektet av sin åtrå. Den kvinnliga åskådaren tittar på den manliga huvudrollsinnehavaren och skulle finna njutning i att se en man åtrå en kvinna.

Mulvey menar att mannen som ser sig själv i huvudrollsinnehavaren gör det genom narcissisk voyeurism, den manliga åskådaren vill inte se sig den manliga huvudrollen som ett sexuellt objekt på det sättet man ser den passiva kvinnan som behöver räddas utan snarare som en upphöjd ideal version av sig själv.

Mulvey får kritik senare i boken för att hon inte skrivit någonting om "Female Gaze" med tanke på att det är skrivet under 70 talet var det en stor brist på starka kvinnliga motsvarigheter till de manliga huvudrollerna. Nu finns det stor mängd utav filmer där det finns starka kvinnliga huvudrolls innehavare, "Hanna", "Salt", "Aeon Flux", Men Mulvey har skrivit om "to-be-looked-at-ness" faktorn som kvinnor förväntas ha i filmer vilket uppfyller den faktorn men skillnaden är att dessa kvinnor inte driver någon man till att göra någonting utan är deras egna hjältar i deras egna berättelser.

2.6. Queer theory, enligt Judith Butler

(Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity, 1990).

En kort summering utav Queer Theory

- Ingenting inom din identitet är fixerat.
- Kön är en uppvisning, det är förstärkt genom upprepning.
- Din identitet är en hög av sociala och kulturella saker som du har uttryckt eller som andra sagt om dig.
- Människor kan förändras genom att bryta en pågående upprepning och anamma en ny upprepning.
- Det finns inget ”inre Jag” vi har kommit fram till på grund av upprepning av diskussioner
- Skillnaden mellan män och kvinnor är en konstruktion uppbyggd genom sociala normer och konventioner.
- Vi borde utmana den traditionella synen på maskulinitet och femininet och sexualitet genom att skapa ”gender trouble”

Butler menar att man ska ignorera den typiska modellen där den går:

Du har ett visst kön /

Du bygger upp en identitet och kultur baserat på ditt kön /

Vilket avgör ditt begär och behov, dvs det motsatta könet /

Butler menar att man ska krossa den förutsatta bilden av hur människor ska bete sig när de ska anamma en identitet och istället byta ut modellen ovan till:

Du har en kropp /

Du kan skapa en identitet /

Du kan ha begär /

Modellen ovan nämner inte något kön och därför blir begäret inte förutsatt utan valet är mer öppen och inte ett förutbestämt val.

Butler menar att könet är ett uppträdande ”och inte mer”. Det skulle mena att ens handlingar och aktion är vad som definierar könet än ”vem du är”.

3.0. Analys

3.0.1. Rocky Volym 9, strip 1218.

Rocky och hans flickvän Maja sitter på en restaurang och pratar.

Maja: ”Ska du hälsa på mig i Australien?”

Rocky: ”Jag vet inte, jag och Rippo snackar om att åka jorden runt i ett år, men jag vet inte om vi åker förbi där.”

Maja: ”Ska ni åka jorden runt nu? Det är bara för att jag ska flytta utomlands, du är så jävla störig.”

Rocky: ”Ja, vadåå? Trodde du jag bara skulle sitta här i Hornstull och böla eller?”

Maja: ”Nej men du ska alltid göra samma sak som mig! Först tog du körkort bara för att jag snackade om att börja ta lektioner, sen när jag varit i Thailand åkte du till samma ställe, och nu ska du ut och åka jorden runt för att bräcka min Australiensflytt!”

Rocky: ”Du är ju paranoid!”

(Servitrisen kommer till bordet.)

Maja: ”Jag tar en öl tack!”

Rocky: ”Jag tar tusen öl!”

Här kan man om man utgår ifrån Connells teori om socialisering se hur Rocky lever sig in i en socialiseringsroll, konfronterad av Maja i strippen om att han härmar henne kan man se en inlärd socialisering. Rockys ego är hotat och han besvarar det genom att ta en

roll som är förväntat vid angrepp av egot vilket är ett barnsligt svar i sista serierutan.

Om man skulle se det utifrån Maria Jacobsons perspektiv att kvinnan förväntas lära upp mannen i ett förhållande och vara den vuxna av de båda parterna kan man tycka att så är fallet här när Rocky sitter med slapp stil, ansiktet bortvänt med trötta ögon och Maja ser intresserad och engagerad ut genom hela samtalet. Maja tycker att Rocky är barnslig och ifrågasätter hans beteende och som svar på detta reagerar han med att försöka provocera henne på ett barnsligt sätt.

3.0.2. Rocky Volym 9, s.18, stripp nummer 1233

Norrman A: "Hei! Er det ikke du som tegner den der serien Rocky I Heklefjorda Dagbla?"

Rocky: "Jomen visst!"

Rocky: "Mange här är också med i serien!"

Norrman A: "Ja, nå kjenner jeg igjenham! Han er den lille fuglen, ikke sant?"

Mange : "Vem kallar du FUL, lappjävvel?!?"

Norrman A: "?"

Rocky: "Fugl betyder fågel på norska!"

Mange: "Shit, förlåt! Jag var SÅHÄR nära att förinta dig med en Roundhouse! Passerade ditt liv revy?"

Norrman A: "Nei, ikke Saerlig..."

I den här strippen har figuren Mange blivit upprörd av ett missförstånd i språket vilket leder till att han blir väldigt arg och börjat hota den andra figuren (Norrman A) med våld. Man kan se att hans beteende är inlärt av socialisationsagenter i hans liv från bl.a. fiktion och verkliga livet baserat på hur han reagerar på en kommentar. Det här är en tydlig impuls om man jämför hur Mange är i andra strippar. Man kan styrka teorin om socialisationsroller efter missförståndet har klarnat upp när Mange berättar att tänkt använda en "Roundhouse". Termen Roundhouse kommer ifrån 'Roundhouse Kick', en populär spark i bl.a. kampsportsfilmer. (http://en.wikipedia.org/wiki/Roundhouse_kick).

3.0.3. Rocky Volym 9, s.23, strip nummer 1245

Kille A: "Hur går det med Rippo och hans tjej? Fick han reda på hur gammal hon är?"

Rocky: "Du, jag blev utfrysst i en vecka sist jag frågade så jag håller mig undan ämnet!"

Rocky: "Och de passar bra ihop, så det spelar väl ingen roll hur ung hon är... och så..."

Rocky: "Det är nog mest att man är avundsjuk"

Rocky: "Alla vill väl ha en tjej som är impad av typ att man har en egen lägenhet! Och som alltid är glad och fräsch! Vad skulle nackdelen vara med att ha en ung tjej?"

Rippos Tjej: "FY FAN VAD VI ÄR BÄST! FY FAN VAD VI ÄR BÄST!"

Laura Mulvey skriver om "the male gaze". Rocky beskriver mäns krav på kvinnor att vara tillags och ett objekt för det manliga ögat. Man kan också se här hur de manliga figurerna i serien har en önskan om att "stå över" sin partner. Att hon ska bli imponerad av honom och se upp till honom.

3.0.4. Rocky, Volym 9, s. 78, strip nummer 156

Norsk tjej: "Hvordan liker du Kristiansstad?"

Rocky: "Jodå, det är rätt trevligt, fastän det ligger mitt i bibelbältet!"

Rocky: "Jag var här i somras med en kompis, och han sa att om man ska få ligga med nån här måste man ha sjungit i samma kör sen man var småbarn och semestrat med varandras familjer tjugo gånger och varit förlovade i sju år"

Norsk tjej: "Alle er ikke kristne her, det finns en del hedninger osså..."

Rocky: "Och vad är du? Kristen eller hedning?"

Norsk tjej: "Jeg er nok hedning, jeg og min veninne og en homsebög vi kjenner ska ha gruppeknall, vil du vaere med?"

Rocky: *“Nu pajade du allt! Jag vill vara den snuskiga, DU ska vara den fina kristna med vita bomullstrosor som blir chockad bara man säger stjärt!”*

Norsk tjej: *“Liker du att bli knullet med strap-on-dildos?”*

Rocky blir upprörd för att kvinnan han pratar med är uppenbart promiskuös och får honom att framstå som mindre sexuellt erfaren. Enligt Maria Jacobson ses kvinnans sexualitet oftast som obefintlig. Den könsroll som kvinnan han pratar med har inte den urtypiska socialiseringsmodellen som Connell skriver om, de socialisationsagenter som hon växt upp med skiljer sig ifrån den normen som Rocky pratar om i strippen. Han beskriver en kultur han upplevt under en tidigare vistelse som han är i strippen men tydligen har han inte upplevt all kultur som finns där, någonting som kvinnan styrker genom att visa att hon har en annan könsroll som skiljer sig från den Rocky stött på. Connell beskriver att olika kulturer kan skapa olika könsroller och vilket passar in på den här strippen.

3.0.5. Rocky, volym 12, s. 7, stripp 1559

Rocky: *”Såna där bean bags är rätt värdelösa tycker jag! Ligga på golvet på en kudde, det är ju ovärdigt!”*

Tjej: *”Klasse tyckte den såg ut som en hundbajs!”*

Mange: *”Den är designad att se ut som en espressoböna! Den är från R.O.O.M!”*

Rocky: *”Jag tycker den ser ut som en obeast svart ghetto-kvinnas röv när hon klämmer ner sig i en stol på McDonalds!”*

Rocky: *”En sån där frityrfett och tiolitercolauppfödd bjässe som vaggar omkring i mjukisbrallor som ser ut som om han konstnären Christos slagit in en hoppborg i tyg!”*

Rocky: *“I...like...big...butts and I can not lie! (ställer sig bakom och smiskar liggstolen)”*

Mange: *”Det är faktiskt en jävla känd designer som gjort den!”*

Här pratar Rocky om avvikande övervikt hos kvinnor som något negativt och i en väldigt nedsättande formulering. Detta är ett exempel på Butlers "the male gaze". Det framgår av strippen att Rocky har starka negativa åsikter om fetma hos kvinnor och kvinnor som inte anpassar sin kropp efter rådande ideal eller för att vara sexig inför manliga blickar.

3.0.6. Rocky Volym 10, s.46, stripp nummer 1387

Rocky *"Vet du vad det äckligaste med tjejer är? När de provar Bikinis! De provar samma trosor som tusen andra skanks!! Kan du tänka dig att prova kallingar som tusen äckliga snubbar haft sin svettiga kulpåse!?!"*

Klasse: *"Nej..."*

Rocky: *"Och så har de "Av hygienska skäl" En Jävla plastbinda i grenen! Det är väl för fan äckligare att trycka dosan mot ett jävla klistermärke än bara tyg!"*

Klasse: *"Euuugh!"*

Klasse: *"Men tjejer är ju inte lika äckliga som killar heller."*

Rocky: *"Nä, men jag skulle ändå inte vilja prova någon annans plastblöja! Och det finns ju mycket ofräscha brudar!"*

Klasse: *"Men de tänker kanske om de som provat innan kommit i den där lilla stringbrallan så måste de varit ganska najs?"*

Rocky och Klasse påstår att tjejer inte är lika äckliga som killar. Sedan påstår Rocky att det finns så mycket ofräscha brudar men i slutet kommer de fram till att om personen varit smal nog att få plats i en liten stringtrosa är personen inte äcklig. Enligt "The male gaze" handlar kvinnovärdet om hur attraktiv kvinnan är i mannens ögon. Att fräschheten beror på huruvida kvinnan lever upp till den vita heterosexuella mannens bild av en sexig kvinna.

3.0.7. Rocky Volym 10, s.92, stripp nummer 1447

Bella: "Hej! Här är min kompis, hon är skitsnygg, du är skitsnygg, ni passar skitbra ihop!"

Bella: "Vad tycker du? Visst är hon snygg?"

Ullis: "Meh! Lägg av då, Bella!"

Rocky: "Ja, hon är jättesnygg..."

Bella: "Är jag jobbig?"

Rocky: "Nej då, det är ingen fara..."

Bella: "Om du tycker jag är jobbig måste säga det, annars kommer jag stå här hela kvällen och tjata!"

Rocky: "Du kan inte bara känna av läget ute?"

Bella: "Nej, du måste be mig dra åt helvete kalla min kompis rugguggla, annars fattar jag inte vinken!"

Rocky: "Okej, kompis ser ut som skit och du är psykopat, försvinn ur min åsyn innan jag hämtar vakten..."

Bella: "Ha Ha! Du är rolig, det är Ullis också! Ni passar perfekt ihop!"

I texten kan se hur Bella agerar som en socialisationsagent åt Ullis när Bella presenterar Ullis för Rocky med sin beskrivning. Bella socialiserar in Ullis i en könsroll som Ullis accepterar. Ullis följer den könsroll som Bella skapat för att kunna följa rätt norm och inte avvika.

Bella som motsäger sig själv på slutet berättar en del om henne som socialisationsagent, med tanke hur hon uppmanar Rocky att vara ärlig mot henne och när han berättar hur han känner förnekar hon det Rocky säger och fortsätter sitt vanliga manér. Detta kan reflektera på hennes roll som socialisationsagent över Ullis, den könsroll som Ullis accepterat kan handla mer om att Ullis inte vill avvika från normen som Bella satt. Bella kan därför förneka Ullis egna identitet.

Bella som fortsätter sitt beteende går över Rockys tolerans för förväntat beteende av en kvinna släpper loss på henne och berättar ordagrant vad han känner. Bella som uppvisar ett avvikande könsrolls beteende än det man förväntar sig förnekar vad Rocky har berättat. Rockys beteende passar in på Maria Jacobsons teori över hur män framställs, och i detta fall så är han väldigt cool, lugn och sansad och blir presenterad en kvinna av en påstridig Bella där han först visar ett artigt beteende men vänder sig till att använda ett direkt och brutalt ärligt språk.

3.0.8. Rocky Volym 12, s.17, stripp nummer 223

Mange: *"Fan vad du gnisslade tänder i natt! Jag trodde nån höll på att såga sig in i hotellrummet!"*

Rocky: *"Du då? Du sov med röven ute hela natten! Jag trodde det var fullmåne!"*

Mange: *"Var det därför du rånade mig med ditt morgonstånd imorse?"*

Rocky: *"Du då? Du gick i sömnen och ollade min eltandborste!"*

Rocky och Mange ligger tillsammans i sängen nonchalanta och visar ett typiskt stereotypiskt beteende enligt Maria Jacobsons teori över typiskt manligt beteende. I strippen försöker både Rocky och Mange bräcka varandras historier med en värre historia vilket man kan koppla tills Connells socialisering av könsroller, i detta fall väldigt typiskt överdrivna roller

3.0.9. Rocky Volym 12, s.38, stripp nummer 1599

Tjej A: *"HA HA HAAAA!"*

Klasse: *"Herregud, mina öron! Kan du inte dämpa dig lite?"*

Tjej A: *"Dämpa mig?! Det här är min personlighet!"*

Klasse: *"Okej, Kan du dämpa din personlighet lite då? Mina öron är nämligen en del av min personlighet!"*

Tjej A: *"Vill du ha en liten tyst mus som sitter i ett hörn får du väl åka till Japan eller Afghanistan och hämta hem en jävla kossa!"*

Okänd: *"Mina Grannar!"*

Tjej A: *"Säg nåt då din jävla kvinnoförtryckande karlslok!"*

Klasse: *"Jag ser att dina läppar rör sig men jag hör bara ett pip och ett brus.."*

Klasse, som passar in på Maria Jacobsons teori över hur lugna och coola män kan bete sig pratar samlat och lugnt över att sänka volymen när hon pratar. Tjejen visar ett överdrivet beteende på grund av Klases provokation som den "coola och lugna" när han i sin tur fortsätter att ignorera henne.

3.0.10. Rocky Volym 12, s.79, stripp nummer 0

Tjej A: *"Har ni gjort något annat än att bara kröka och ligga på strande sen ni kom hit?"*

Rocky: *"Ja, vi var i Ao Nang och sköt med pistoler också! Helt bananas!"*

Rocky: *"De har en skjutbana där, man får panga med Magnum, 9 millimeter, 45:or och hagelbrakare! Det var svinkul! Jag gick på skytte när jag var liten så jag kan tekniken, man ska andas ut och sen krama hela pickan långsamt tills det smäller!"*

Rocky: *"Det roliga var att Mange är ju värsta vapenfetischisten! Han prennar på Gunes and Ammo och Soldier of Fortune och andra såna tidningar för klanmedlemmar och mobbade amerikanska tonåringar i trenchcoat som gör rörbomber på håltimmarna, men han var helt kass!"*

Mange: *"Äh vad fan!"*

Rocky: *"Han skulle inte träffa en ladugårdsdörr med Bazooka ens om hela ladan rasade ihop över honom! Han höll på att blåsa bort hela fejsset när han sköt hagelgevär för han pressade näbben mot kolven!"*

Mange: *"Jag kunde väl inte veta att det var värsta Wasaskeppkanonen!"*

Rocky: *"Nej, för du är van vid att det bara vibrerar lite i spelkontrollen när du kutar*

runt med en luftvärnskanon och pepprar araber i Call of Duty!”

Mange: *”Men alltså, det måste varit fel på geväret! Man flög ju ur flipflopsen för fan!”*

Rocky: *”Sen fick han stå där med fläskläpp och bössan på sidan som en gammal redneck som jagar bort hönsjuvar från sin gård! GET THE HAIL OFF MA PROPERTY, NIGGER!!!”*

Mange: *”Om måltavlan liknade dig hade det nog gått bättre...”*

I strippen återberättar Rocky för tjejen som inte blir presenterad för läsaren hur han själv och Mange gick ut till Ao Nang för att skjuta. Både Rocky och Mange visar stereotypiska drag för att hävda sin roll som mannen enligt Maria Jacobson och som mest tydligast när Mange blir provocerad av Rockys kommenterar över dåligt han presterade när de var och sköt, hans reagerar väldigt häftigt och förväntat av en man som försöker försvara sin plats som den stereotypiska mannen som kan skjuta.

Rockys sätt att provocera Mange genom att återberätta hur dåligt han presterade trots stort intresse för vapen passar också in på Maria Jacobsons och Hans Hesselunds teori över hur män kan bete sig i sociala förhållanden när man ska visa vem som är mer manligt.

Rockys exempel på hur Mange dålig är på att skjuta skiljer sig ifrån det typiska könsrolls beteendet för när män ska hävda sig istället för att prata hur bra vapen jämför han dom med väldigt obehagliga liknelser som t.ex. skjutningen i Columbine av två studenter. Hans sätt att höja sin egen förmåga är på ett naivt sätt där han med lite erfarenhet kunde skjuta bättre än Mange, trots att tillvägagångs sättet till att hävda sig skiljer från normen passar ändamålet in på Maria Jacobsons teori om män.

3.1. Vidare analys

Kan ungdomar få en förvrängd bild av manligt och kvinnligt beteende på grund av Rocky?

Ungdomar och barn lär sig att utveckla ett könsstereotypiskt beteende genom att imitera och identifiera sig med framför allt vuxna i omgivningen, men lär sig också att identifiera sig med huvudrollskaraktärer.

Connell nämner socialisationsagenter som hjälper personer leva in i sina könsroller genom att vanliga personer imiterar andra genom att kopiera manér och handlingar. Beroende på individen kan man anamma de handlingar som utförs i serien.

Kellerman visar stora skillnader mellan män och kvinnor när han skapar sina figurer, nästan inga biologiska könsskillnader utan karaktärerna visar enbart upp ett rollspel. Eftersom serien sägs vara delvis självbiografisk får vi utgå ifrån att Kellerman gestaltar delar ur sitt eget liv. Därför får läsaren en manlig syn på både män och kvinnor. Den heterosexuelle vite mannen är norm och visar upp både aggression, lugn, ett hårt språk, intelligens och en övertro på den enskilde individen och kvinnorna finns med, först och främst som sexuella objekt men även i förhållandesituationer. I dessa situationer framställs kvinnorna som luriga och hysteriska.

Man får känslan av att kvinnorna i serien är något som männen egentligen inte bryr sig om och de har ofta ett nedsättande språk och nonchalant attityd mot det kvinnorna säger. Ofta tycker de kvinnliga figurerna att de manliga figurerna beter sig på ett barnsligt sätt och tar därför rollen som den som ska "lära upp" männen hur de bör bete sig i en relation. Kvinnan i Rocky står hela tiden vid sidan av mannen, är alltid i minoritet och blir nästan alltid motsagd när hon uttrycker sina åsikter.

Om vi utgår ifrån Lasswells kommunikationsmodell är den Martin Kellerman som är **sändaren**. Detta har stor betydelse eftersom Kellerman själv är vit, heterosexuell och man. Han använder sig av serietidningsformatet som **kanal** och detta är ett medium som främst brukas av unga människor. Vi vet inte vem Kellerman riktar sig till, om han över huvud taget riktar sig till någon specifik målgrupp.

Men med tanke på att serien är skriven av en man som berättar om sitt manliga umgänge och att serien publiceras i livsstilsmagasinet "Café" som riktar sig till en manlig publik, får vi anta att det är ett högre procentantal unga killar som läser än unga tjejer. Effekten skulle då möjligen kunna vara, om man utgår ifrån Jacobson att de unga killarna identifierar sig med Rocky och hans vänner och får uppfattningen av att män betar sig på ett visst sätt och kvinnor på ett annat.

Unga tjejer som läser Rocky identifierar sig med de kvinnliga karaktärerna och ser sitt eget kön undantryckt till fördel för de manliga karaktärerna och betraktade som sexuella objekt så länge de inte är flickvänner. När de gestaltas som flickvänner är de tjatiga och lite dummare än männen.

När vi utgår från **Saussures modell** får man ha i baktankarna att Rocky är en komisk serie och fokus ligger i varje stripp på slutpoängen. Men om vi tänker bort eventuella bakomliggande budskap, som samhällskritik eller att Kellerman medvetet driver med stereotyper för att provocera och lyfta fram frågan får vi titta på texten och vad den direkt säger till oss.

Vi har redan en mental föreställning om hur män och kvinnor bör uppträda och när vi sedan läser Rocky bekräftar han våra fördomar om män och kvinnor. Så det Kellerman egentligen vill säga oss med serien blandas med vår egen verklighetsuppfattning och kan komma att bli ett helt annat budskap hos läsaren.

En person som är insatt i genusfrågor kommer att läsa Rocky och tolka det annorlunda än en person som inte studerat genus alls. Om man däremot är van att se män och kvinnor ur ett könsstereotypiskt perspektiv gör Rocky ingenting för att få läsaren att bli mer genusmedveten och ifrågasätta könsroller.

4.0. Slutsats

Eftersom vi redan från början är insatta i genusfrågor kan vår analys vara något vinklad. Vi älskar Rocky och Kellerman och uppskattar hans sätt att driva med sig själv, svensken och könsrollerna. Vi upplever att serien är nästan etthundra procent ironisk och tror att den här typen av humor också behövs i dagens genusdebatt. Däremot kan det vara svårt för unga människor att skilja på verklighet och fiktion när det så hårt anspelas på könsroller. Många ungdomar känner till att serien är delvis självbiografisk och kan därför lätt tro allt Rocky upplever i serien också är Martin Kellermans verklighet.

Så bidrar Rocky till mer genusmedvetna ungdomar? Nej.

Förstärker Rocky etablerade könsroller och könsuppfattningar? Ja om man tolkar serien ordagrant utan att vara öppen för Kellermans självironi och framför allt självdistans.

Vår personliga syn på Rocky:

Vi anser att Rocky inte bör läsas av folk som inte kan relatera till sitt eget liv och egna relationer när de läser skämten. När vi läser Rocky tycker vi att han överdriver de manliga och kvinnliga stereotyperna och på så vis förstärker dessa, dock behövs det för att skämten ska bli roliga.

Vi antar att han överdriver för att göra serien så rolig som möjligt och så länge man har distans till det man läser kan man också skratta åt det utan att ta det på för stort allvar. Enligt oss är det omöjligt att göra en humorserie om relationer utan att spela på stereotyper då detta krävs för att läsaren ska kunna känna igen sig i situationen som Martin Kellerman tecknar upp.

Däremot är det fullt möjligt, kanske också troligt att serien missuppfattas av tonåriga läsare och därför är också risken att den stereotypa bilden av manligt och kvinnligt hos ungdomarna förstärks av ett frekvent konsumerande av serien.

5.0. Källförteckning

WEB/Internet

http://lambiek.net/artists/k/kellerman_martin.htm

http://en.wikipedia.org/wiki/Roundhouse_kick

Litteratur

Connell, Raewyn. 2009. *Om Genus*. Göteborg: Daidalos AB.

Culler, Jonathan. 1976. *Saussure*. London: Fontana.

Fiske, John. 1997. *Kommunikationsteorier: en introduktion*. Ny, rev. uppl. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Jacobson, Maria. 2005. *Young people and gendered media messages*. Göteborg: International Clearinghouse on Children, Youth and Media.

Kellerman, Martin. 2007. *Rocky volym 12*, 1. Uppl.1. Danmark: Kartago Förlag.

Kellerman, Martin. 2006. *Rocky volym. 10*, 1. uppl.1. Danmark: Kartago Förlag.

Kellerman, Martin. 2005. *Rocky volym. 9*, 1. uppl.1, Danmark: Kartago Förlag.

Maccoby, Eleanor E., och Carol Nagy Jacklin. 1975. *The psychology of Sex Differences*. Stanford, Calif.: Stanford University Press.

Rosenberg, Rosalind. 1982. *Beyond Separate Spheres: Intellectual Roots of Modern Femenism*. New Haven: Yale University Press.